

Бердянський державний педагогічний університет
Кафедра соціальної роботи та інклюзивної освіти

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Завідувач кафедри

 Катерина ПЕТРОВСЬКА

“02” вересня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
підготовки здобувачів першого (магістерського) рівня вищої освіти

СП 05

МІЖНАРОДНИЙ ДОСВІД
МУЛЬТИДИСЦИПЛІНАРНИХ КОМАНД В СОЦІАЛЬНО-
ПЕДАГОГІЧНІЙ РОБОТІ

Спеціальність: 231 Соціальна робота

Освітньо-професійна програма: Соціальна педагогіка

Спеціалізація: практична психологія, управління соціальними закладами

Факультет дошкільної, спеціальної та соціальної освіти

Робоча програма «Міжнародний досвід мультидисциплінарних команд в соціально-педагогічній роботі» для здобувачів першого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 231 Соціальна робота.

Освітньо-професійної програми Соціальна педагогіка

Розробник: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти Захарова Н. М.

Робочу програму погоджено проектною групою освітньо-професійної програми «Соціальна педагогіка» та схвалено на засіданні кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти

Від «02» вересня 2020 року (протокол № 2)

Завідувач кафедри соціальної роботи

та інклюзивної освіти

 Катерина ПЕТРОВСЬКА

Гарант освітньо-професійної програми Ольга ГУРЕНКО

«Соціальна педагогіка»

© БДПУ, 2020 рік

© Наталя ЗАХАРОВА, 2020 рік

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 23 Соціальна робота (шифр і назва)	<i>Обов'язкова</i>	
	Спеціальність 231 Соціальна робота		
Модулів – 1	Освітньо-професійні програма: <u>Соціальна педагогіка</u>	Рік підготовки	
Змістових модулів – 6		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 90		Семестр	
Мова навчання: українська		2-й	2-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – самостійної роботи студента –	Освітній ступінь: <u>магістр</u>	Лекції	
		18 год.	6 год.
		Практичні, семінарські	
		18 год.	2 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		54 год.	82 год.
		Індивідуальні завдання:	
		год.	
Вид контролю:			
зал.	зал.		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 36/54 (40/60)

для заочної форми навчання – 8/82 (9/91)

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Міжнародний досвід мультидисциплінарних команд в соціально-педагогічній роботі» є: опанування складною інтегруючою дисципліною, надання здобувачам ВО системи знань і навичок щодо мультидисциплінарного багатоаспектного різнорівневого аналізу структурних складових, процесів та технологій розвитку соціальної роботи в світі та Україні.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Міжнародний досвід мультидисциплінарних команд в соціально-педагогічній роботі» є: опанування прийомами безпосередньої взаємодії з клієнтом, розвиток самостійності в ухваленні рішень, формування творчих здібностей, здатності працювати в команді; імплементація міжнародного досвіду мультидисциплінарних команд.

Основні результати навчання і компетентності згідно з вимогами освітньо-професійної програми:

№ з/п	Програмні компетентності	Компетенції*	Результати навчання
1.	ЗК-1	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.	ПР-1 Розв'язувати складні задачі і проблеми, що потребують оновлення й інтеграції знань в умовах неповної / недостатньої інформації та суперечливих вимог.
2.	ФК-5	Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (експертами з інших галузей/видів економічної діяльності), налагоджувати взаємодію державних, громадських і комерційних організацій на підґрунті соціального партнерства.	ПР-9 Організовувати спільну діяльність фахівців різних галузей і непрофесіоналів, здійснювати їх підготовку до виконання завдань соціальної роботи, ініціювати командоутворення та координувати командну роботу.

2. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Мультидисциплінарний підхід в соціально-педагогічній роботі

1.1. Мультидисциплінарний підхід як форма надання соціальних послуг

Ключові терміни навчальної дисципліни: мультидисциплінарний підхід, мультидисциплінарна команда; міждисциплінарна команда; актуальність

створення мультидисциплінарної команди. Нормативно-правові документи, що регламентують застосування мультидисциплінарного підходу в Україні.

1.2. Мультидисциплінарна команда (МК) в соціальній роботі

Готовність фахівців до роботи в мультидисциплінарній команді. Види мультидисциплінарних команд: інтегрована, співпраці, незалежна. Рівні взаємодії команд. Сфера соціальних послуг.

Тема 2. Модель мультидисциплінарної команди

2.1. Характеристика МК

Фаховий і кількісний склад команди. Функції членів МК. Визначення ролей в команді та відповідальності. Оцінювання роботи команди як фактор її розвитку; критерії.

2.2. Технологічні аспекти розвитку команди

Принципи діяльності МК: членства, інтеграції, колективної відповідальності. Етапи розвитку МК. Поняття ефективної команди.

Тема 3. Особливості роботи МК з різними категоріями клієнтів: міжнародний досвід

3.1. Особливості роботи МК з військово-службовцями, учасниками бойових дій

Досвід соціально-психологічної реабілітації військових у США: система психологічної та соціальної адаптації солдатів (Polytrauma System of Care). Програма оцінювання здоров'я після проходження військової служби (PDHA – The Post-Deployment Health Assessment); Програма запобігання суїцидам в Армії США; тренінги QPR (інститут QPR зі Спокану (Вашингтон)) для військовослужбовців; Програма тимчасової підтримки TRICARE TAMP (Transitional Assistance Management Program); Спеціальна група фахівців із запобігання суїцидам (ASPTF – Army Suicide Prevention Task Force). Програма психічного і соціального здоров'я. Команда епідеміологічних консультацій (Epidemiological Consultation DoD – EPICON).

3.2. Особливості роботи МК з людьми похилого віку

Міжнародний досвід підтримки людей старшого віку в контексті активного довголіття. Європейське інноваційне партнерство для активного і здорового старіння. Досвід університетів «третього віку» різних країн: США, Франція, Німеччина. Взаємодія державних і недержавних організацій США в релаксаційних, рекреаційних, терапевтичних програмах підтримки людей старшого віку. Організація «Покоління разом» як спільний проект різновікового партнерства.

Тема 4. Реалізація мультидисциплінарного підходу в роботі з дітьми

4.1. Мультидисциплінарна команда служби раннього втручання

Зарубіжний досвід створення та функціонування МК служби раннього втручання. Міждисциплінарні програми служб раннього втручання США: USA Public Law 99-457. Part H; State's early intervention system. Міжвідомча діяльність служб РВ в Німеччині, Португалії, Білорусії. Діяльність фондів: «Soft Tulip», Європейська асоціація раннього втручання «EURLYAID».

4.2. Мультидисциплінарна команда в умовах інклюзивного навчання

Інклюзивна освіта в Європі: проблеми й досвід. Соціальна інтеграція: політика Європейського Союзу. Мультидисциплінарний підхід у здобутті освіти дітьми з особливими освітніми потребами: досвід Австрії, Бельгії, Німеччини. Шведська модель інклюзивної освіти. Особливості роботи МК з дітьми з особливими освітніми потребами. Функції членів МК. Батьки як члени МК.

Тема 5. Мультидисциплінарна команда в реабілітаційному процесі

5.1. Соціальна допомога особам, які зловживають психотропними речовинами

Мультидисциплінарний підхід у наданні допомоги особам, які зловживають психотропними речовинами. Взаємодія спеціалістів у процесі реалізації реабілітаційних завдань. Міжнародний досвід профілактики наркотизму: проекти «Космонавт», «Звільни свою свідомість» (Німеччина); Програма з тренінгу життєвих навичок, проект «STAR» (США).

5.2. Соціальна допомога особам з психічними розладами

Мультидисциплінарний підхід у наданні допомоги особам з психічними розладами. Взаємодія спеціалістів у процесі реалізації реабілітаційних завдань: міжнародний досвід.

Тема 6. Методологічні аспекти мультидисциплінарних практик

6.1. Інструменти міждисциплінарного підходу

Використання «case management» в соціальній роботі США. Досвід Великобританії застосування «case management» при наданні соціальних послуг. Міжнародні стандарти ведення випадку.

6.2. Міждисциплінарне ведення випадку в зарубіжній практиці

Засади міждисциплінарного ведення випадку. Принципи, етапи надання допомоги при міждисциплінарному веденні випадку.

2. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
3	90	18	18	-	-	54	90	6	2	-	-	82
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Тема 1. Мультидисциплінарний підхід в соціально-педагогічній роботі												
1.1. Мультидисциплінарний підхід як	7	2	2	-	-	3	7	-	-	-	-	7

форма надання соціальних послуг.												
1. 2. Мультидисциплінарна команда в соціальній роботі	8	2	2	-	-	4	8	2	-	-	-	6
Разом за темою1.	15	4	4	-	-	7	15	2	-	-	-	13
Тема2. Модель мультидисциплінарної команди (МК)												
2.1.Характеристика МК	7	2	-	-	-	5	7	-	-	-	-	7
2.2. Технологічні аспекти розвитку команди	8	2	2	-	-	4	8	2	-	-	-	6
Разом за темою2	15	4	2	-	-	9	15	2	-	-	-	13
Тема 3. Особливості роботи МК з різними категоріями клієнтів: міжнародний досвід												
3.1. Особливості роботи МК з військово-службовцями, учасниками бойових дій.	7	2	2	-	-	3	7	-	-	-	-	7
3.2. Особливості роботи МК з людьми похилого віку	8	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8
Разом за темою3	15	4	4	-	-	9	15	-	-	-	-	15
Тема 4. Реалізація мультидисциплінарного підходу в роботі з дітьми												
4.1.Мультидисциплінарна команда служби раннього втручання.	7	2	2	-	-	3	7	-	2	-	-	5
4.2.Мультидисциплінарна команда в умовах інклюзивного навчання	8	2	-	-	-	6	8	2	-	-	-	6

Разом за темою 4	15	4	2	-	-	9	15	2	2	-	-	11
Тема 5. Мультидисциплінарна команда в реабілітаційному процесі												
5.1. Соціальна допомога особам, які зловживають психотропними речовинами.	7	2	2	-	-	3	7	-	-	-	-	7
5.2. Соціальна допомога особам з психічними розладами	8	-	2	-	-	6	8	-	-	-	-	8
Разом за темою 5	15	2	4	-	-	11	15	-	-	-	-	15
Тема 6. Методологічні аспекти мультидисциплінарних практик												
6.1. Інструменти міждисциплінарного підходу	7	2	2	-	-	3	7	-	-	-	-	7
6.2. Міждисциплінарне ведення випадку в зарубіжній практиці	8	2	2	-	-	4	8	-	-	-	-	8
Разом за темою 6	15	4	4	-	-	7	15	-	-	-	-	15
Усього	90	18	18	-	-	54	90	6	2	-	-	82

4. Теми лекцій

№ з/п	Назви тем	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	2		
1	<i>Мультидисциплінарний підхід в соціально-педагогічній роботі</i>	4	2
1.1.	Мультидисциплінарний підхід як форма надання соціальних послуг. Провідні поняття: мультидисциплінарний підхід, мультидисциплінарна команда; міждисциплінарна команда. Актуальність створення мультидисциплінарної команди. Нормативно-правові документи, що регламентують застосування мультидисциплінарного підходу в Україні.	2	-
1.2.	Мультидисциплінарна команда в соціальній роботі Готовність фахівців до роботи в мультидисциплінарній команді. Види мультидисциплінарних команд: інтегрована,	2	2

	співпраці, незалежна. Рівні взаємодії команд.		
2	Модель мультидисциплінарної команди (МК)	4	2
2.1.	Характеристика МК Фаховий і кількісний склад команди. Функції членів МК. Оцінювання роботи команди як фактор її розвитку; критерії.	2	-
2.2.	Технологічні аспекти розвитку команди Принципи діяльності МК. Етапи розвитку МК. Поняття ефективної команди.	2	2
3.	Особливості роботи МК з різними категоріями клієнтів: міжнародний досвід	4	2
3.1.	Особливості роботи МК з військово-службовцями, учасниками бойових дій. Досвід соціально-психологічної реабілітації військових у США: система психологічної та соціальної адаптації солдатів (Polytrauma System of Care). Програма оцінювання здоров'я після проходження військової служби (PDHA – The Post-Deployment Health Assessment); Програма запобігання суїцидам в Армії США; Спеціальна група фахівців із запобігання суїцидам (ASPTF – Army Suicide Prevention Task Force).	2	-
3.2.	Особливості роботи МК з людьми похилого віку Міжнародний досвід підтримки людей старшого віку в контексті активного довголіття. Європейське інноваційне партнерство для активного і здорового старіння. Досвід університетів «третього віку» різних країн: США, Франція, Німеччина.	2	2
4.	Реалізація мультидисциплінарного підходу в роботі з дітьми	4	-
4.1.	Мультидисциплінарна команда служби раннього втручання. Зарубіжний досвід створення та функціонування МК служби раннього втручання. Міждисциплінарні програми служб раннього втручання США: USA Public Law 99-457. Part H; State's early intervention system. Міжвідомча діяльність служб РВ в Німеччині, Португалії, Білорусії.	2	-

	Діяльність фондаций «Soft Tulip», Європейська асоціація раннього втручання «EURLYAID».		
4.2.	Мультидисциплінарна команда в умовах інклюзивного навчання Інклюзивна освіта в Європі: проблеми й досвід. Соціальна інтеграція: політика Європейського Союзу. Студії європейських принципів та цінностей в сфері інклюзії: мультидисциплінарний підхід.	2	-
5.	<i>Мультидисциплінарна команда в реабілітаційному процесі</i>	-	-
5.1.	Соціальна допомога особам, які зловживають психотропними речовинами. Мультидисциплінарний підхід у наданні допомоги особам, які зловживають психотропними речовинами. Взаємодія спеціалістів у процесі реалізації реабілітаційних завдань. Міжнародний досвід профілактики наркотизму: проекти «Космонавт», «Звільни свою свідомість» (Німеччина); Програма з тренінгу життєвих навичок, проект «STAR» (США).	-	-
5.2.	Соціальна допомога особам з психічними розладами	-	-
6.	<i>Методологічні аспекти мультидисциплінарних практик</i>	2	-
6.1.	Інструменти міждисциплінарного підходу Міжнародні стандарти ведення випадку. Використання «case management» в соціальній роботі США. Досвід Великобританії застосування «case management» при наданні соціальних послуг.	2	-
6.2.	Міждисциплінарне ведення випадку в зарубіжній практиці Засади міждисциплінарного ведення випадку в зарубіжній практиці. Принципи, етапи надання допомоги при міждисциплінарному веденні випадку.	-	-
	Усього:	18	6

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назви тем	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	2		

1	Мультидисциплінарний підхід в соціально-педагогічній роботі	4	-
1.1.	Мультидисциплінарний підхід як форма надання соціальних послуг. Ключові терміни навчальної дисципліни: мультидисциплінарний підхід, мультидисциплінарна команда; міждисциплінарна команда. Актуальність створення мультидисциплінарної команди. Нормативно-правові документи, що регламентують застосування мультидисциплінарного підходу в Україні.	2	-
1.2.	Мультидисциплінарна команда в соціальній роботі Готовність фахівців до роботи в мультидисциплінарній команді. Види мультидисциплінарних команд. Рівні взаємодії команд. Сфера соціальних послуг.	2	-
2	Модель мультидисциплінарної команди (МК)	2	2
2.1.	Характеристика МК	-	-
2.2.	Технологічні аспекти розвитку команди Принципи діяльності МК: членства, інтеграції, колективної відповідальності. Етапи розвитку МК. Поняття ефективної команди.	2	2
3.	Особливості роботи МК з різними категоріями клієнтів: міжнародний досвід	4	-
3.1.	Особливості роботи МК з військово-службовцями, учасниками бойових дій. Досвід соціально-психологічної реабілітації військових у США: система психологічної та соціальної адаптації солдатів (Polytrauma System of Care). Тренінги QPR (інститут QPR зі Спокану (Вашингтон)) для військовослужбовців. Програма тимчасової підтримки TRICARE TAMP (Transitional Assistance Management Program). Програма психічного і соціального здоров'я. Команда епідеміологічних консультацій (Epidemiological Consultation DoD – EPICON).	2	-
3.2.	Особливості роботи МК з людьми похилого віку Міжнародний досвід взаємодій державних і недержавних організацій в релаксаційних, рекреаційних, терапевтичних програмах підтримки людей старшого віку. Організація «Покоління разом» як спільний проект різновікового партнерства. Проблеми актуалізації соціального потенціалу людей	2	-

	старшого віку в сучасному українському суспільстві.		
4.	Реалізація мультидисциплінарного підходу в роботі з дітьми	4	-
4.1.	Мультидисциплінарна команда служби раннього втручання. Зарубіжний досвід створення та функціонування МК служби раннього втручання. Міждисциплінарні програми служб раннього втручання США: USA Publik Law 99-457. Part H; State's early intervention system. Міжвідомча діяльність служб РВ в Німеччині, Португалії, Білорусії. Діяльність фондів «Soft Tulip»; Європейська асоціація раннього втручання «EURLY AID».	2	-
4.2.	Мультидисциплінарна команда в умовах інклюзивного навчання Мультидисциплінарний підхід в інклюзії: досвід Австрії, Бельгії, Німеччини. Шведська модель інклюзивної освіти. Функції членів МК. Особливості роботи МК з дітьми з особливими освітніми потребами. Батьки як члени МК. Громадські організації та соціальні служби як партнери МК.	2	-
5.	Мультидисциплінарна команда в реабілітаційному процесі	2	-
5.1.	Соціальна допомога особам, які зловживають психотропними речовинами. Мультидисциплінарний підхід у наданні допомоги особам які зловживають психотропними речовинами. Взаємодія спеціалістів у процесі реалізації реабілітаційних завдань. Міжнародний досвід профілактики наркотизму. Проекти «Космонавт», «Звільни свою свідомість» (Німеччина). Програма з тренінгу життєвих навичок, проект «STAR» (США).	2	-
5.2.	Соціальна допомога особам з психічними розладами Мультидисциплінарний підхід у наданні допомоги особам з психічними розладами. Взаємодія спеціалістів у процесі реалізації реабілітаційних завдань: міжнародний досвід.	-	-
6.	Методологічні аспекти мультидисциплінарних практик	2	-

6.1.	Інструменти міждисциплінарного підходу Міжнародні стандарти ведення випадку. «Case management» в соціальній роботі США. Досвід Великобританії застосування «case management» при наданні соціальних послуг.	-	-
6.2.	Міждисциплінарне ведення випадку в зарубіжній практиці Засади міждисциплінарного ведення випадку. Міжнародні стандарти ведення випадку. Принципи, етапи надання допомоги при міждисциплінарному веденні випадку.	2	-
	Усього:	18	2

6. Самостійна робота

№ з/п	Назви тем	Кількість годин	
		Денна	Заочна
1	2		
1	<i>Мультидисциплінарний підхід в соціально-педагогічній роботі</i>	7	13
1.1.	Мультидисциплінарний підхід як форма надання соціальних послуг. Законспектувати визначення ключових понять теми: мультидисциплінарний підхід, мультидисциплінарна команда; міждисциплінарна команда. Прокоментувати. Джерела інформації підібрати самостійно, зафіксувати їх.	3	7
1.2.	Мультидисциплінарна команда в соціальній роботі Визначити провідні критерії готовності фахівців до роботи в МК; проаналізувати власний рівень готовності до роботи в МК.	4	6
2	<i>Модель мультидисциплінарної команди (МК)</i>	9	13
2.1.	Характеристика МК	5	7
2.2.	Технологічні аспекти розвитку команди Охарактеризувати принципи діяльності МК: членства, інтеграції, колективної відповідальності та роль у формуванні професійного іміджу кожної команди.	4	6
3.	<i>Особливості роботи МК з різними категоріями клієнтів: міжнародний досвід</i>	9	13
3.1.	Особливості роботи МК з військово-службовцями, учасниками бойових дій. Ознайомитися зі змістом методичного посібника: Агаєв Н.А., Кокурн О.М., Герасименко М.В., Пішко І.О., Лозінська Н.С. Досвід роботи в армії США та арміях	3	5

	інших країн щодо недопущення втрат особового складу з причин, не пов'язаних із виконанням завдань за призначенням. Методичний посібник. — К.: НДЦ ГП ЗСУ, 2018. — 156 с. Провідні ідеї – законспектувати.		
3.2.	Особливості роботи МК з людьми похилого віку Міжнародний досвід підтримки людей старшого віку Європи, США, країн Сходу. Джерела інформації підібрати самостійно; провідні підходи, моделі – законспектувати; порівняти з вітчизняними. <i>Рекомендовано джерело: Горбовий А., Халецька А., Степанюк О., Кухаренко А., Спұлбер Д. Концепція діяльності центрів освіти «третього віку» в Україні. Методичний посібник // Автори-укладачі: Артур Горбовий, Аліна Халецька та ін.. / Під заг.ред. Спұлбер Д., Горбового А., Халецької А., – Київ-Луцьк, 2017. – 116 с.</i>	6	8
4.	Реалізація мультидисциплінарного підходу в роботі з дітьми	9	11
4.1.	Мультидисциплінарна команда служби раннього втручання. Ознайомитися з досвідом функціонування міждисциплінарних програм служб раннього втручання США: USA Publik Law 99-457. Part H; State's early intervention system; міжвідомчою діяльністю служб РВ в Німеччині, Португалії, Білорусії; діяльністю фондів «Soft Tulip»; Європейська асоціація раннього втручання «EURLYAID» за матеріалами магістерської роботи Жолудько О. «Розвиток служби раннього втручання в умовах сільської територіальної громади»: підрозділ 1.3. Досвід організації раннього втручання: зарубіжний, вітчизняний С. 21-29..	3	5
4.2.	Мультидисциплінарна команда в умовах інклюзивного навчання Зібрати блок відеороликів на тему: «Інклюзивна освіта в зарубіжних країнах».	6	6
5.	Мультидисциплінарна команда в реабілітаційному процесі	13	15
5.1.	Соціальна допомога особам, які зловживають психотропними речовинами. Визначити суть зарубіжних проектів «Космонавт», «Звільни свою свідомість» (Німеччина), програми з тренінгу життєвих навичок, проекту «STAR» (США) як мультидисциплінарного підходу у наданні допомоги особам які зловживають психотропними речовинами. Джерела інформації – підібрати самостійно. <i>Рекомендовано:</i>	5	7

	chromeextension://mhjfbmdgcfjbbpaeojfohoefgiehjai/index.html		
5.2.	Соціальна допомога особам з психічними розладами Скласти схему основних способів реалізації завдань профілактики негативних явищ в молодіжному середовищі	8	8
6.	Методологічні аспекти мультидисциплінарних практик	13	13
6.1.	Інструменти міждисциплінарного підходу	5	5
6.2.	Міждисциплінарне ведення випадку в зарубіжній практиці Законспектувати зміст міжнародних стандартів ведення випадку; етапи надання допомоги при міждисциплінарному веденні випадку. <i>Рекомендоване джерело: Руководство по оценке и междисциплинарному ведению случая для оказания помощи детям и семьям, находящимся в социально опасном положении или в трудной жизненной ситуации. – СПб. : Врачи детям, Эвричайлд, 2008, – 120 с.</i>	6	8
	Усього:	54	82

7. Індивідуальна робота

1.1. Законспектувати основні положення Наказу мінсоцполітики України (26.12.2011. №568) «Порядок організації мультидисциплінарного підходу з надання соціальних послуг у територіального центрі соціального обслуговування (надання соціальних послуг)».

1.2. Законспектувати основні положення РЕКОМЕНДАЦІЇ щодо реалізації положень постанови Кабінету Міністрів України „Деякі питання соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі таких, що можуть загрожувати їх життю та здоров’ю” від 03.10.2018 № 800

2.2. Значення фактору «удосконалення» в розвитку МК. Скласти орієнтовну програму власного професійного розвитку.

3.1. Законспектувати відповіді на питання заняття з розділу 2 посібника: Агаєв Н.А., Кокун О.М., Герасименко М.В., Пішко І.О., Лозінська Н.С. Досвід роботи в армії США та арміях інших країн щодо недопущення втрат особового складу з причин, не пов’язаних із виконанням завдань за призначенням. Методичний посібник. — К.: НДЦ ГП ЗСУ, 2018. — 156 с., С. 19-74.

3.2. Представити досвід університетів «третього віку» різних країн (США, Франція, Німеччина). Сформулювати пропозиції щодо розвитку університетів «третього віку» в Україні.

4.1. Запропонувати програму мобільної служби раннього втручання як форму допомоги дитині біологічного та соціального ризику в умовах проживання у віддалених районах. Визначити ефективність та доцільність мультидисциплінарної допомоги.

4.2. Запропонувати модель мережевої комунікації суб’єктів, дотичних до вирішення проблем інклюзії.

5.1.Провести методичний огляд аналогічних заходів (програм) з соціальної допомоги особам, які зловживають психотропними речовинами в Україні. Що можна рекомендувати міжнародній практиці з даного питання як ефективно?

5.2. Запропонувати проект, орієнтований на формування або тренування життєвих навичок.

6.1-6.2. Ознайомитися зі змістом статті: Кияниця З.П. Застосування ведення випадку в соціальній роботі: міжнародний досвід, практика і перспективи в Україні. // Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки. – 2016. – № 1. С.255-263. Звернути увагу на міжнародну практику ведення випадку та перспективи застосування даної технології в Україні.

8. Методи навчання

Словесні: проблемний виклад лекції, бесіда, дискусія, проблемний полілог, мозковий штурм тощо

Наочні: спостереження, навчальна презентація, навчальні фільми, реклама тощо

Практичні: практичні вправи, метод моделювання, ігрові ситуації, рольова гра, ділова гра, тренінг тощо

9. Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- залік;
- конспекти, повідомлення;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- пропозиції для професійної діяльності.

10. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Поточне тестування та самостійна робота												Середнє арифм. за поточну роботу	Підсумковий тест, (екзамен)	Сума
Тема 1		Тема2		Тема3		Тема4		Тема5		Тема 6				
T1	T2	T1	T2	T1	T2	T1	T2	T1	T2	T1	T2			
25		25		25		25		25		25		50	50	100

ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ

Поточний контроль здійснюється за результатами усіх виконаних завдань, передбачених планами семінарських, самостійних та індивідуальних робіт. За вивчення кожної теми максимально нараховується 25 балів, з них: 5 бал. – усна відповідь, по 5 бал. за самостійну та ІНДЗ, 10 бал – тест.

Критерії оцінювання семінарського заняття (усна відповідь)

«5» бали – повно, змістовно, з посиланням на наукові джерела, цитування авторів, зв'язок з попередньо вивченими темами та проекцією на професійну діяльність, повна відповідь на уточнюючі питання, часткова опора на конспект.

«4» бали – достатньо повно, з посиланням на наукові джерела, відповідність темі та плану, зв'язок з попередньо вивченими темами та проекцією на професійну діяльність, об'ємна відповідь на додаткові питання, часткова опора на конспект.

«3» бали – неповне розкриття змісту питання, неповна або негрунтовна відповідь на додаткові питання, допущені незначні помилки під час відповіді, опора на конспект.

«2» бали – часткове розкриття програмного питання, слабе знання базових понять і показників, неповна або відсутня відповідь на додаткові питання, читання з конспекта.

«1» бал – підготовлено письмовий фіксований виступ без усної доповіді.

На занятті заохочується активність здобувачів, участь в обговоренні питань. Висока активність на семінарському занятті (від 3 і більше змістовних доповнень) оцінюється від 1 до 3 балів; середня активність – (доповнення не повні, часткове повторення попереднього доповідача) від 1 до 2 балів.

Критерії оцінювання самостійної роботи

Самостійна робота є частиною підготовки здобувача до заняття. Проводиться у формі письмової відповіді на теоретичні питання. У складі письмової роботи міститься один-два теоретичні питання.

«5» бали – повна, обгрунтована відповідь на питання аналітичного та пошукового характеру («проаналізуйте», «дайте пояснення», «підібрати», «згрупувати»...).

«4» бали – не досить повна відповідь, недостатня аргументованість на питання аналітичного та пошукового характеру («проаналізуйте», «дайте пояснення», «підібрати», «згрупувати»...).

«3» бали – неповні відповіді на запитання, грубі помилки при висвітленні теоретичного матеріалу.

«2-1» бали – часткове виконання завдання, відсутність власної точки зору на питання.

Критерії оцінювання індивідуально-дослідних завдань

ІНДЗ є частиною підготовки здобувача до заняття. Проводиться у формі письмової відповіді на теоретичні питання, але впливає на формування фахових компетентностей здобувача. У складі письмової роботи міститься одне завдання.

«5» бали – повна, розгорнута відповідь на питання дослідного та творчого характеру, (інноваційні форми презентації – історична реконструкція, відеофрагменти, фільми, художні ілюстрації, схеми); ґрунтовні аналітичні матеріали, реферативні повідомлення; соціальне моделювання.

«4» бали – не досить повна відповідь на питання дослідного та творчого характеру (інноваційні форми презентації – історична реконструкція, відеофрагменти, фільми, художні ілюстрації, схеми); не достатньо обґрунтовано аналітичні матеріали, реферативні повідомлення; соціальне моделювання.

«3» бали – неповні відповіді на запитання, грубі помилки при висвітленні теоретичного матеріалу; недостатно змістовного матеріалу.

«2-1» бали – часткове виконання завдання, відсутність власного бачення вирішення завдань.

Оцінювання виконання тестових завдань

Тестові завдання до кожної теми нараховують 10 питань. Кожна правильна відповідь (за ключем) оцінюється в 1 бал. Максимальна сума балів за тест – 10.

ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Форма і терміни семестрового контролю з дисципліни для денної та заочної форми навчання визначаються робочим навчальним планом спеціальності, розкладом сесії і включають проведення екзамену.

Семестровий контроль проводиться у формі усного опитування (за програмою екзамену, розробленою для екзамену з цієї дисципліни). Викладачем формуються білети, здобувач тягне білет, письмово формує відповіді на питання до білету і в ході усної

співбесіди дає відповіді. Форма проведення семестрового контролю зазначається в робочій та навчальній програмах.

Максимальна кількість балів, що нараховується за екзамен 50 балів.

Таблиця 2

Критерії оцінювання (усних відповідей)

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно» 40 – 50	Відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Спостерігається глибоке володіння матеріалом, здобувач висловлює власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал.
«Добре» 15 – 39	Відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Здобувач виявляє знання і розуміння основних положень з навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Питання висвітлює повно, висвітлення їх завершене висновками, виявлене вміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки, неточності, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене власне ставлення до змісту питань.
«Задовільно» 1 – 14	Відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; здобувач у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти й події, робити висновки. Але дає неповні відповіді на запитання, припускається грубих помилок при висвітленні теоретичного матеріалу.

ПІДСУМКОВА ОЦІНКА

За підсумками вивчення освітньої компоненти «Соціальна педагогіка» здобувач вищої освіти може отримати 100 балів (50 балів¹ – поточне оцінювання + 50 балів – контрольне оцінювання (залік).

Підсумкова кількість балів визначається за формулою:

$$m = \frac{3K_1 + 3K_2 + 3K_3 + 3K_4}{n} + 50 = 100$$

де m – кількість набраних балів за вивчений курс;

n – кількість залікових кредитів;

50 балів – залік (залік).

Загальна кількість балів за вивчений курс обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю за всіма заліковими кредитами та ділиться на загальну кількість кредитів (визначається середній арифметичний бал). Потім до отриманого показника додаються бали, набрані під час екзамену.

Відповідність підсумкових рейтингових оцінок у балах оцінкам за національною шкалою

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності		Оцінка за національною шкалою
		для заліку
90-100	A	зараховано
78-89	B	
65-77	C	
58-64	D	
50-57	E	
35-49	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

1. Навчально-методичний комплекс
2. Навчальні мультимедійні презентації
3. Навчальні фільми

12. Рекомендована література

Базова

1. Агаєв Н.А., Кокун О.М., Герасименко М.В., Пішко І.О., Лозінська Н.С. Досвід роботи в армії США та арміях інших країн щодо недопущення втрат особового складу з причин, не пов'язаних із виконанням завдань за призначенням. Методичний посібник. — К.: НДЦ ГП ЗСУ, 2018. — 156 с.
2. Горбовий А., Халецька А., Степанюк О., Кухаренко А., Спунбер Д. Концепція діяльності центрів освіти «третього віку» в Україні. Методичний посібник // Автори-укладачі: Артур Горбовий, Аліна Халецька та ін.. / Під заг.ред. Спунбер Д., Горбового А., Халецької А., – Київ-Луцьк, 2017. – 116 с.
3. Кияниця З.П. Застосування ведення випадку в соціальній роботі: міжнародний досвід, практика і перспективи в Україні. // Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Психолого-педагогічні науки. – 2016. – № 1. С.255-263.
4. Кубіцький С.О. Технології соціально-педагогічної роботи в зарубіжних країнах: Навч. посіб. – 3-тє вид. доп. і перероб. – К.: Міленіум, 2015. – 300 с.
5. Наказ Міністерства України у справах сім'ї, молоді та спорту від 29 грудня 2009 року № 4568 «Про затвердження Примірного положення про мультидисциплінарну вуличну команду соціальної роботи з дітьми та молоддю груп ризику» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://document.ua/prozatverdzhennja-primirnogo-polozhennja-pro-multidisciplin-doc11900.html>

6. Наказ Міністерства соціальної політики України від 26.12. 2011 № 568 «Порядок організації мультидисциплінарного підходу з надання соціальних послуг у територіальному центрі соціального обслуговування (надання соціальних послуг)».
7. Руководство по оценке и междисциплинарному ведению случая для оказания помощи детям и семьям, находящимся в социально опасном положении или в трудной жизненной ситуации. – СПб. : Врачи детям, Эвричайд, 2008, – 120 с.
8. Шляхи соціальної реабілітації учасників україно-російської війни на сході України: зарубіжний досвід. / За заг. ред. Ворона П.В. : Національна академія державного управління при Президентові України Email: voron67@ukr.net
9. Чаграк Н. І. Теорія і практика освіти людей похилого віку у США (1962-2015 рр.): автореф.на здобуття наукового ступеня доктора педагогічних наук зі спеціальності 13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки. К.: 2019. – 40 с.
- 10.Режим доступу:<chromeextension://mhjfbmdgcfjbbpaeojofohoefgihjai/index.html>

Допоміжна

1. Інформаційно-освітня протиалкогольна програма «Сімейна розмова». Методичний комплекс / Кер. авт. кол. Панок В.Г., Авт. кол. Вієвський А.М., Лепеха К.І., Лунченко Н.В., Луценко Ю.А., Острова В.Д., Сосновенко Н.В. – К.: Діалог Пресс, 2012. – 100 с.
2. Капська А.Й. Соціальний супровід різних категорій сімей та дітей: Навч. посіб. / А.Й.Капська, І.В. Пеша. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 232с.
3. Копець Л.В. Психологія особистості: Навч. посібн. для студ. вищ. навч. закладів.- 2-ге вид.- К.: ВД «Києво-Могилянська академія», 2008.- 458с.
4. Кращий досвід роботи регіональних центрів практичної психології і соціальної роботи за 2011 рік: Навчально-методичний посібник / [за ред. В.Г. Панка,І.І. Цушка] – К.: Ніка-Центр, 2011. – 167 с.
5. Лукашевич М. П., Мигович / . /., Пінчук І. М. Соціальна робота в Україні: теоретико-методологічні засади. - К.: МАУП, 2001. - 126 с.
6. Лукашевич М.П. Менеджмент соціальної роботи: теорія і практика : навч. посіб. / М. П. Лукашевич, М. В. Туленков. — К. : Каравела, 2007. — 296 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Бібліотека БДПУ <http://edu.bdpu.org>
2. сайт БДПУ <http://bdpu.org>
3. медіатека ФДССО.